

Sognekommunerne og dels fra Private til denne Bane ydet et Bidrag af omtrent det Dobbelte, nemlig mellem 11—1200,000 Kr., men de haae ogsaa derfor faaet et Bederlag i Aktier, som der er al Udsigt til allerede i det første Aar at Driften ville give Udbytte. Her ydes der derimod Sletintet for de henholdsvis 100,000 og 80,000 Kr. pr. Mil, som forlanges af de Distrikter, der nu er Tale om at give Jernbane. Jeg haaber derfor, at den høitærede Inderrigsminister i alt Fald paa dette Punkt vil vise sig medgjørlig og være tilbøjelig til at nedstemme de Forbringere, der fra Statens Side stilles til de paagjældende Distrikter for at blive indlemmede i Banenettet. Den ærede Rigsbogsmand, der havde Ordet før mig, har allerede opholdt sig Noget ved Bestemmelserne i § 2 af det foreliggende Lovforslag, og jeg kan i Meget, ja næsten i Alt, hvad han i den Henseende sagde, være enig med ham. Jeg finder ogsaa, at det er en noget betænkelig Sag, at man saaledes efter Lovforslaget vil lade Amtsrådet bevilge, men Sogneraadene betale. Dette forekommer mig ikke at være ganske korrekt; men jeg skal iøvrigt ikke indlade mig paa nærmere at undersøge, hvorvidt dette kan siges at stemme med Anden i de kommunale Love. Men paa den anden Side er jeg ikke enig med det ærede Medlem, der nys talte, i, at man skulde overlade det ganske til Private at skaffe disse Penge tilveie. Han bemærkede rigtignok, at lige overfor dette Lovforslag kunde man jo vel antage, at dette ikke fik stor praktisk Betydning, naar man vidste, at Amtsrådene vilde bevilge det, der ikke kom ind ad privat Veie, og deri er jeg fuldkommen enig med ham; men under den Forudsætning, at det ikke blev Amtsrådene, der kom til at bevilge disse Beløb, og disse altsaa efter hans Forslag skulde staffles tilveie ad privat Veie, da vil jeg sige, at jeg tror, at det vilde være en lidet praktisk og heldig Maade at skaffe den Slags Bidrag tilveie paa. Det ærede Medlem maa tillade mig, jeg har i den Henseende temmelig rig Erfaring fra det Forsøg, som man i den Retning har gjort med Hensyn til den sydfynske Bane. Jeg vil ikke tale om, at det jo er et ofte meget ubehageligt Over saaledes at skulle presse private Folk til at give først et Beløb og dernæst et yderligere; men hvad der for mig væsentlig er det Afgjørende, hvorfor jeg er imod det, er, at den Slags Byrder blive paa den Maade fordelt paa en høist ulige Maade. Det viser sig nemlig snart, at den Løst, som en stor Mængde, maaste den største Del af Sogneraadene ville og gjøre klogt i at følge, er at forholde sig ganske volig. De ville sige, der er nok Andre, der ville gaa i Tøiet, om jeg maa bruge dette Udtryk, og give Pengene, det er bedst, at vi spare, vi faae dog Jordelen. Det kan dog billigtvis ikke være Meningen, at man vil arbejde hen

til, at et saadant Gode for en Egn, naar det skal betales af den paagjældende Egn, da ikke ogsaa bliver Gjenstand for en Repartition, der er mere ligelig, end det kan blive Tilfældet, naar man alene skal have Bidragene ad privat Veie. Jeg maa iøvrigt endnu fremhæve et Moment, som forekommer mig ogsaa at tale imod saadan uden videre at lade Amtsrådet reparere paa Sogneraadene hele det Beløb, som Amtet bevilger, og det er det, at Amtskommunen ogsaa har en særlig Amtet vedrørende Interesse af at faae disse Jernbaner anlagte. Amtet sparer ved Anlægget af Jernbaner ikke ganske ubetydeligt paa sine Veindgifter, og det forekommer mig altsaa klart, at i alt Fald Amtskommunen som saadan bør bære en Del af det Bidrag, der maatte ydes til disse nye Jernbaneanlæg. Ogsaa savner jeg i Loven en Bestemmelse om, hvorledes disse Bidrag skulle fordeles imellem Land- og Kjøbstadkommunerne. Det var vistnok heldigst, om der i Loven i den Henseende blev fastsat noget Bestemt; thi, som bekendt, har Amtet i den Henseende Intet at sige over Kjøbstadkommunerne, og da begge de Baner, hvorom der her er Tale, berøre Bykommuner, vilde det vistnok være baade klogt og rigtigt, at den lovgivende Myndighed i saa Henseende tog en Bestemmelse, som sagde: saa Meget skal der ydes af Kjøbstæderne og saa Meget af de vedkommende Amtsråd. I Modsetning til hvad den ærede sidste Taler yttede om, at Beløbene vare satte forskjelligt efter de paagjældende Egnes Formuesleilighed, maa jeg sige, at jeg finder, at det ikke er følgerigtigt, naar man siger: vi bygge en Jernbane her igennem et rigt og velbefolket Land, og vi vilde bygge en anden igennem et ikke fuldt saa rigt og mindre stærkt befolkede Land, og derfor tage vi af det første et større Bidrag, end vi tage af det sidste; det forekommer mig, at man med ligesaa megen Logik kunde sige: naar man bygger en Jernbane gjennem et rigt og velbefolket Land, uden at man giver det paagjældende Distrikt noget Bederlag for det Tilskud, som det giver til Jernbanen, saa er der mere Grund til at lade det velbefolkede Distrikt slippe billigere af den Grund nemlig, at der er mere Udsigt til, at den Jernbane, som Staten ved Tilskudet erhverver, snarere vil betale sig end den Bane, der anlægges i en mindre befolkede Egn. Jeg tror, som sagt, at man med samme Ret kunde vende det om og sige, at den Bane, som det her er paatænkt at bygge i Jyen, erhverver Staten tilbørlig ved Tilskud fra de paagjældende Distrikter, og da der er Udsigt til, at den snarere vil give Staten Nøtte af den udlagte Kapital end en Bane, bygget i en mindre befolkede Egn, skulle disse Distrikter yde mindre Bidrag til den. Jeg siger nu ikke, at jeg vil holde paa, at de fynske Distrikter skulle betale mindre end Thisted Amt, men jeg finder ikke, at der er Grund til, at de fynske Distrikter skulle betale Mere. Jeg er med en foregaaende Taler